

REFERAT Kontaktudvalget d. 08-04-2022

Mødedato Fredag d. 08. april 2022 kl. 10:00

Mødested Regionsrådssalen, Regionshuset Viborg, Skottenborg 26, 8800 Viborg

Indholdsfortegnelse

Ny sundhedsaftale og ny organisering med Sundhedssamarbejdsudvalg og politiske klynger.....	3
Status på DK2020.....	4
Midttrafiks køreplan og forventninger til øgede brændstofudgifter.....	6
Indsatsplan for jordforurening 2022.....	7
Mødedeltagelse.....	9

Punkt 1: Ny sundhedsaftale og ny organisering med Sundhedssamarbejdsudvalg og politiske klynger

1-00-12-22

Resume

Der orienteres om arbejdet med den nye sundhedsaftale samt lægges op til en drøftelse af centrale elementer i det nye klynge samarbejde på sundhedsområdet.

Formanden indstiller,

- at Kontaktudvalget tager orienteringen om status på arbejdet med den nye sundhedsaftale til efterretning,
- at Kontaktudvalget drøfter opmærksomhedspunkter i forhold til en god opstart af de politiske klyngegrupper, og
- at Kontaktudvalget har en overordnet drøftelse af samspillet mellem Sundhedssamarbejdsudvalget og de politiske klyngegrupper om balancen og koblingen mellem udvikling af ensartede tilbud på tværs af hele regionen og udvikling af lokale løsninger på klynge niveau.

Sagsfremstilling

Ny sundhedsaftale

En ny sundhedsaftale skal træde i kraft den 1. juli 2023. Der er dog udsigt til, at den gældende aftale forlænges med et halvt år. Arbejdet med den næste sundhedsaftale er ved at blive forberedt på tværsektorielt administrativt niveau. En procesplan behandles politisk i Sundhedskoordinationsudvalget den 25. april 2022, hvorfor nedenstående er med forbehold for deres godkendelse.

I procesplanen foreslås blandt andet, at Sundhedskoordinationsudvalget udsender et debatoplæg medio 2022. Debatoplægget kan danne baggrund for lokale politiske drøftelser i kommunale og regionale udvalg samt i de politiske klyngegrupper, hvorefter Sundhedssamarbejdsudvalget i efteråret afholder en konference om det nære og sammenhængende sundhedsvæsen og debat om den næste sundhedsaftale.

Ny organisering af sundhedssamarbejdet

Ifølge aftalen om sundhedsklynger (Regeringen, Danske Regioner og KL juni 2021) og lovforslag sendt i høring februar 2022 lægges der fra centralt hold op til, at der fra den 1. juli 2022 oprettes et Sundhedssamarbejdsudvalg og politiske klyngegrupper.

I lovforslaget fremgår blandt andet, at "Drøftelser i Sundhedssamarbejdsudvalget fungerer som retningsgivende og oplæg til sundhedsklyngernes mere patient- og borgernære drøftelser og beslutninger, der tager udgangspunkt i den enkelte klynge behov og ønsker".

Der ønskes på mødet en drøftelse af opmærksomhedspunkter i forhold til en god opstart af de politiske klyngegrupper.

Der ønskes ligeledes en drøftelse af samspillet mellem Sundhedssamarbejdsudvalget og de politiske klyngegrupper om balancen og koblingen mellem udvikling af ensartede tilbud på tværs af hele regionen og udvikling af lokale løsninger på klynge niveau.

Beslutning

Indstillingen blev godkendt.

Borgmestrene Ulrik Wilbek, Viborg Kommune, Helle Gade, Silkeborg Kommune, Marcel Meijer, Samsø Kommune, Erik Flyvholm, Lemvig Kommune, Hans Østergaard, Ringkjøbing-Skjern Kommune, Jacob Bundsgaard, Aarhus Kommune, Frands Fischer, Skanderborg Kommune og Lone Jakobi, Odder Kommune, var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 2: Status på DK2020

1-15-1-76-1-20

Resume

Det er aftalt, at der på Kontaktudvalgets halvårslige møder gives en orientering om fremdrift i DK2020 Midt. På baggrund af orienteringen lægges der op til en drøftelse af muligheden for yderligere at styrke og udnytte de fælles potentialer og løsninger på tværs af kommunerne og regionen.

Formanden indstiller,

at Kontaktudvalget drøfter fremdriften i DK2020 Midt.

Sagsfremstilling

DK2020 – Klimaplaner for hele Danmark

Med klimapartnerskabet DK2020 mellem KL, regionerne og Realdania kan alle landets kommuner hente rådgivning og sparring til at udvikle lokale klimahandleplaner med fælles metodik og et ambitionsniveau, der lever op til Parisaftalens målsætninger om at reducere udledningen af CO2 og begrænse den globale opvarmning. I alt 95 danske kommuner er en del af DK2020-projektet, hvor de følger i fodsporene på C40, et netværk med de mest klimaambitiøse byer i verden.

C40's Climate Action Planning Framework (CAPF) danner ramme for kommunernes arbejde med klimahandleplaner i regi af DK2020. CAPF peger på, at langsigtet ejerskab til Parisaftalens mål på tværs af den offentlige sektor, erhvervslivet og civilsamfundet er afgørende for at opnå bred opbakning til klimatiltag på både kort og lang sigt. Ejerskab og opbakning er en forudsætning for at kunne iværksætte vellykkede, gennemgribende forandringer.

Gennem DK2020 får kommunerne rådgivning og sparring til at udvikle en ambitiøs lokal klimahandlingsplan fra fem geografiske organiseringer med faglige medarbejdere fra KL/KKR og de fem regioner.

DK2020 Midt - Alle kommuner er med

Det midtjyske partnerskab mellem KKR Midtjylland og Region Midtjylland omkring DK2020 er både frugtbart og stærkt i forhold til at understøtte kommunerne i udvikling af deres klimaplaner. Det gode samarbejde i Midtjylland skaber et godt fundament for kommunernes og regionens arbejde, og der søges til fulde at udnytte det potentiale der ligger i partnerskabet.

Siden den seneste orientering til den politiske styregruppe for DK2020 Midt (KKR-formandskabet og regionsrådsformanden) den 15. oktober 2021, er de sidste seks kommuner i Midtjylland kommet med i DK2020. Dette betyder, at alle 19 midtjyske kommuner nu deltager i DK2020-projektet:

- Fire pilotkommuner – gik foran: Lemvig, Randers, Samsø, Aarhus (godkendte DK2020-klimaplaner, som de er ved at implementere)
- Ni runde 1-kommuner – er i fuld gang: Favrskov, Hedensted, Herning, Horsens, Odder, Ringkøbing-Skjern, Skive, Struer og Viborg (deadline for klimaplan den 15. oktober 2022)
- Seks runde 2-kommuner – er startet op: Holstebro, Ikast-Brandø, Norddjurs, Silkeborg, Skanderborg og Syddjurs (deadline for klimaplan den 15. juni 2023).

Efter kommunalvalget og konstitueringen af de nye byråd er klima og miljø blevet løftet yderligere på den politiske agenda. Dette understøtter positivt udviklingen af DK2020-planerne, og der er et stort engagement og drivkraft for at udvikle ambitiøse klimaplaner i kommunerne.

Kommunestatus

Mens de midtjyske pilotkommuner er ved at implementere deres DK2020 klimaplaner, er runde 1-kommunerne i færd med at intensivere deres politiske dialog omkring visioner, målsætninger og tiltag. Runde 2-kommunerne er i fuld gang med at opstarte deres DK2020 proces og aktørinvolvering.

Tre af runde 1-kommunerne er pressede på ressourcer og tid i forhold til at nå deres deadlines:

- En af kommunerne har officielt anmodet om at få lov til at køre efter en ekstraordinær tidsplan
- De andre to kommuner arbejder stadig inden for den givne tidplan, med ekstra støtte og sparring fra DK2020 Midt sekretariatet.

Understøttelse af DK2020 processen for de midtjyske kommuner

DK2020 Midt sekretariatet understøtter i høj grad videndeling, ideudvikling og styrker samarbejdet samt de fælles projektmuligheder på tværs af kommunerne i den regionale geografi. Kommunerne fremhæver, at der er et stort behov for og potentialer ved tværgående løsninger og ideudvikling på tværs af kommunegrænser og sektorer – f.eks. inden for transport, landbrug og klimatilpasning. Ikke mindst i forhold til koblingen til eksisterende og kommende regionale projekter samt andre tværkommunale tiltag.

I den forbindelse er den administrative styregruppe for DK2020 Midt blevet koblet på realiseringen af KKR Midtjyllands Klimastrategi. Dertil arbejdes der løbende på at spotte potentialer og mulige tværgående projekter, der på sigt kunne søsættes for at sikre den handling og forandringskraft, som håndteringen af klima-krisen kalder på.

DK2020 Midt ressourcer og organisering

KKR Midtjyllands klimakoordinator har skiftet job og er fratrådt ved udgangen af marts måned. Dette vil medføre et ekstraordinært arbejdspress på den regionale DK2020 projektleder. Der er igangsat en rekrutteringsproces i Aarhus Kommune (ankerkommune for KKR klimakoordinatoren), og ligeledes pågår der en dialog med styregruppen for DK2020 Midt i forhold til at sikre tilstrækkelige ressourcer til den omfattende sparringsopgave med de femten aktive kommuner.

Beslutning

Indstillingen blev godkendt.

Borgmestrene Ulrik Wilbek, Viborg Kommune, Helle Gade, Silkeborg Kommune, Marcel Meijer, Samsø Kommune, Erik Flyvholm, Lemvig Kommune, Hans Østergaard, Ringkjøbing-Skjern Kommune, Jacob Bundsgaard, Aarhus Kommune, Frands Fischer, Skanderborg Kommune og Lone Jakobi, Odder Kommune, var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 3: Midttrafiks køreplan og forventninger til øgede brændstofudgifter

1-30-75-3-20

Resume

Midttrafik skal i 2022-2023 udarbejde den lovpligtige trafikplan. Arbejdet foregår i et tæt samspil mellem kommunerne, regionen og Midttrafik. I arbejdet har regionen et ønske om fokus på de unges transportvaner. Derudover har Midttrafik varslet ekstra bestillerbidrag fra kommuner og regioner som følge af stigende brændstofpriser. Kommuner og regionen kompenseres kun delvist via pris- og lønudviklingsreguleringen fra staten.

Formanden indstiller,

at Kontaktudvalget tager orienteringen om Midttrafiks køreplan og forventninger til øgede brændstofudgifter til efterretning.

Sagsfremstilling

Midttrafik har sendt køreplaner for regionale og kommunale ruter i høring i januar 2022. På baggrund af høringerne har Midttrafik foretaget justeringer i de udsendte forslag. Regionsrådet har i marts 2022 tilsluttet sig forslagene.

Midttrafik skal i gang med den lovpligtige Trafikplan 2022-2025. Regionen forventer et godt samarbejde med Midttrafik og kommunerne om at sikre den bedst mulige kollektive trafik for de midler, regionen og kommunerne stiller til rådighed. Regionen har et særligt ønske om, at de unges transportvaner får et særligt fokus i trafikplanarbejdet.

Udviklingen i brændstofpriser

Udviklingen i brændstofpriser har medført, at kommunerne og regionen kan se frem til meget store ekstraudgifter til den kollektive trafik. Skønnet fra Midttrafik pr. marts 2022 er en merudgift for regionen på knap 22 mio. kr. Forventningerne er baseret på brændstofpriserne pr. den 30. januar 2022. Brændstofpriserne er på det seneste steget voldsomt, og det må forventes, at kommende indeks viser en endnu højere stigning. Regionen og kommunerne bliver delvist kompenseret for pris- og lønudviklingen, idet reguleringen foretages på nettoudgiften og baserer sig på dieselindekset.

Regionen har rejst sagen i Danske Regioner, idet regionerne er godt i gang med den bæredygtige omstilling af busdriften til el eller biogas og i en overgang HVO diesel. Priserne på el, gas og HVO diesel er væsentligt højere end sort diesel.

Beslutning

Kontaktudvalget tog orienteringen om Midttrafiks køreplan og forventninger til øgede brændstofudgifter til efterretning med den tilføjelse,

at der arbejdes videre med den henvendelse, som Midttrafik fremsendte den 7. april 2022, og

at der i regi af Kontaktudvalget rettes henvendelse til transportministeren angående finansiering af ekstraudgifter som følge af stigende brændstofpriser.

Borgmestrene Ulrik Wilbek, Viborg Kommune, Helle Gade, Silkeborg Kommune, Marcel Meijer, Samsø Kommune, Erik Flyvholm, Lemvig Kommune, Hans Østergaard, Ringkjøbing-Skjern Kommune, Jacob Bundsgaard, Aarhus Kommune, Frands Fischer, Skanderborg Kommune og Lone Jakobi, Odder Kommune, var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 4: Indsatsplan for jordforurening 2022

1-34-71-78-21

Resume

Region Midtjylland har sammen med de øvrige regioner ansvaret for den offentlige indsats over for jordforurening i Danmark. Regionen udarbejder hvert år en plan for indsatsen, som beskriver de prioriterede indsatsområder og aktiviteter, der planlægges gennemført. Indsatsplanen for 2022 præsenterer, hvordan regionen vil fortsætte indsatsen for at beskytte vand og grundvand mod forurening, og for at skabe tryk for borgere, der bor på forurenede grunde. Indsatsen er planlagt med inddragelse af de enkelte kommuners ønsker og kendskab til de lokale forhold.

Indsatsplanen for jordforurening blev godkendt af regionsrådet i februar 2022. De planlagte aktiviteter har været i høring hos kommunerne i efteråret 2021. Der orienteres om de planlagte undersøgelses- og afværgeaktiviteter i 2022.

Formanden indstiller,

at Kontaktudvalget tager orienteringen om Region Midtjyllands indsatsplan for jordforurening 2022 til efterretning.

Sagsfremstilling

I regionen er der ca. 3.500 forurenede grunde, mens 5.100 grunde vurderes som muligt forurenede. Forureningen stammer typisk fra virksomheders håndtering af forskellige typer af kemikalier. Forurening af jord og grundvand kan være til skade for miljøet og menneskers sundhed. Derfor er kortlægning, undersøgelse og afværge (i form af oprensning og afskærmning) af jordforurening et vigtigt regionalt fokusområde.

Indsatsplan for jordforurening 2022

Indsatsplan for jordforurening 2022 er blevet udarbejdet på baggrund af den overordnede handleplan for jordforurening 2020-2025, som blev vedtaget af regionsrådet i september 2020. Planen for 2022 (vedlagt) beskriver, hvordan regionen fortsat vil prioritere indsatsen for at beskytte jord og grundvand mod forurening. Det sker via en prioritering af nedenstående aktiviteter, som planlægges gennemført i 2022.

Indledende og videregående forureningsundersøgelser

Region Midtjylland forventer i 2022 at udføre ca. 190 indledende forureningsundersøgelser. Derudover forventer regionen, at der i alt gennemføres videregående forureningsundersøgelser på ca. 57 forurenede grunde. De indledende forureningsundersøgelser er med til at afgøre, hvorvidt der er en forurening til stede eller ej, mens de videregående forureningsundersøgelser afklarer, om forureningen udgør en risiko så stor, at der må igangsættes afværge. Hovedparten af grundene er udvalgt efter indledende dialog og efterfølgende høring af de midtjyske kommuner. Det endelige antal af forureningsundersøgelser som udføres i 2022 vil afhænge af undersøgelsesernes omfang.

Afværge, drift og overvågning

Regionen arbejder i 2022 med afværgeprojekter på 14 grunde. Afværge kan have form af f.eks. oprensning eller sikring mod forurening over for grundvand eller boliger. Regionen vil desuden videreføre en længerevarende drifts- og overvågningsindsats på 55 forurenede grunde, hvor der tidligere har været eller p.t. er aktive afværgeindsatser. Formålet med indsatsen er at sikre, at forureningen ikke spreder sig uhensigtsmæssigt og dermed truer boliger eller grundvand.

Overfladevand

Regionen skal i 2021 og 2022 som noget nyt undersøge i alt ca. 80 forurenede grunde, der potentielt kan true vandløb, søer, fjorde og hav. Sidste år blev ca. 40 grunde undersøgt, og indsatsen fortsætter i 2022, hvor de resterende ca. 40 grunde undersøges.

PFAS forurening

Regionen vil i 2022 fortsætte med at undersøge for PFAS forurening på lokaliteter, hvor der kan være eller allerede er konstateret forurening med PFAS. Der udarbejdes yderligere historiske redegørelser for de brandøvelsespladser, regionen har kendskab til. Desuden forventes gennemført indledende undersøgelser på de øvelsespladser, som er omfattede af offentlig indsats og ikke hører under forsvarrets indsatsområde.

Videbæk højtalerfabrik

Regionsrådet besluttede i 2021, at forureningen ved Videbæk Højtalerfabrik skal oprenses. Forureningen ved Videbæk Højtalerfabrik udgør en risiko over for grundvandet og periodevist også for naboboliger. Det forberedende arbejde er gennemført. Regionens indsats i 2022 vil bestå i at udbyde oprensningssopgaven og finde den bedst egnede entreprenør. Oprensningen forventes herefter at kunne påbegyndes i efteråret 2022. Oprensningen forventes gennemført i perioden 2022-2023 og vurderes at medføre en omkostning på 10-14 mio. kr.

Generationsforureningerne

Region Midtjylland vil fortsat i 2022 have fokus på arbejdet med håndteringen af generationsforureningerne på Harboøre Tange (Høfde 42, Cheminova gamle fabriksgrund og Cheminovas nuværende fabriksgrund). Der blev i 2019 afsat 50 mio. kr. i øremærkede midler fra staten til arbejdet med forureningerne på Harboøre Tange.

Der er på finansloven for 2021 frem til 2025 bevilget i alt 630 mio. kr. til gennemførelse af fase 1 i regionernes plan for generationsforureningerne. Fase 1 omfatter bl.a. Høfde 42 og Cheminovas gamle fabriksgrund, hvor en fuldskala oprensning forventes at kunne gennemføres for 250 mio. kr. pr. lokalitet.

I 2022 gennemføres udbuddet af oprensningen af Høfde 42 samt det forberedende arbejde med henblik på forberedelse af udbuddet af oprensningen af Cheminovas gamle fabriksgrund.

Beslutning

Indstillingen blev godkendt.

Borgmestrene Ulrik Wilbek, Viborg Kommune, Helle Gade, Silkeborg Kommune, Marcel Meijer, Samsø Kommune, Erik Flyvholm, Lemvig Kommune, Hans Østergaard, Ringkjøbing-Skjern Kommune, Jacob Bundsgaard, Aarhus Kommune, Frands Fischer, Skanderborg Kommune og Lone Jakobi, Odder Kommune, var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Indsatsplan for jordforurening 2022

Punkt 5: Mødedeltagelse

1-00-12-22

Sagsfremstilling

Alle medlemmer var mødt, undtagen borgmestrene Ulrik Wilbek, Viborg Kommune, Helle Gade, Silkeborg Kommune, Marcel Meijer, Samsø Kommune, Erik Flyvholm, Lemvig Kommune, Hans Østergaard, Ringkjøbing-Skjern Kommune, Jacob Bundsgaard, Aarhus Kommune, Frands Fischer, Skanderborg Kommune og Lone Jakobi, Odder Kommune, der havde meldt afbud.

Viceborgmester Ulla Holm deltog fra Samsø Kommune.

Mødet blev hævet kl. 11.10.